

اولوتائری نین آدی ایله

خوړسیدیانو ناتوان

شعر لری

دده قورقود کیتابخاناسی

www.dqk.blogfa.com

بو کیتابخانانین کیتابلارینی یایماق منبعی نین آدینی گتیرمکله آزاددیر.

کیتابین موشخصاتی:

کیتابین آدی: خورشید بانو ناتوان، شعر توپلوسو
شاعیر: خورشید بانو ناتوان

قاینقلار:

خورشید بانو ناتوان، ۳۳ غزل؛ گنجلیک؛ باکی ۱۹۸۱؛ آذربایجان میلی کیتابخاناسی
سایتی (www.anl.az)
آذری گوتنبرگ سایتی ()

تایپ ائله دی: ی. ف.

تایپ اولدو: ۱۳۸۸ پاییز

اینترنتده یاییلدی: ۱۳۸۸ بهمن آیی

دده قورقود کیتابخاناسی

www.dqk.blogfa.com

خورشید بانو ناتوان کیم ایدی؟

خورشید بانو ناتوان، آذربایجانین
گۆرکملی شاعیره قادینی، قاراباغین سونونجو
حاکیمی، «مهدی قولو خان جوانشیرین»
قیزی، «ابراهیم خلیل خانین» نوه سی دیر. ۶
آوقوست ۱۸۳۲-ده شوشادا آنادان اولدو و ۲
اوکتیابر ۱۸۹۷-ده همین شهرده وفات ائتدی.

مهدی قولوخان قیزینا اوژ آناسی
«خورشید بانو»نون آدینی وئرمیشدی. او اوژ
عایيله سینین بیرجه اولادی اولدوغو اوچون
اونای عایيله ده «دور»- یئکتا» دئیلمیش و خالق آراسیندا «خان قیزی» آدیندا
چاغیریلیرمیش.

خورشید بانو پارلاق ایستعدادا و قاباقجیل ایدئالارا مالیک اولان شخصیت
اولموشدور. او، آذربایجان مدنیتینده و ایجتیماعی حیاتیندا درین ایزلر قویموشدور. بو
فنونین مئیدانا گلمه سینین بیر نئچه اساس سببی واردیر. بونلاردان بیرسی شاعیره نین
سوی کؤکودور. یعنی ناتواندا ایکی بؤیوک نسلین - جوانشیرلرین و زیاد اوغلو
قاجارلارین قانی واردیر. آدلارینی چکدیگیمیز بو ایکی بؤیوک و شرفلی نسلین هر
بیرسی دونیادا بیر سیرا شاعیر گتیرمیشدیر.

ناتوانین قیزی "خانیکه خانیم" دا آناسینین یولونو داوام ائتدیررک، غزلر و روباعی
لر یازمیشدیر. اونون بیر نئچه غزلی واصف قولیوین "دوئننه اوزانان چیغیر" (ب. ۲۰۰۰)
کیتابیندا چاپ اولونموشدور. بو کیتابدا گؤستریلیر کی، خانیکه خانیم "مجلس-
اوعنسون" عوعضولریندن بیر اولوب.

ناتوانین فیطری ایستعدادینین اءزه چیخماسی و چیچکلنمه سینین باشقا بیر سببی، شوبهه سیز، شوشانین تکرار ائدیلمز یارادیجی آب-هاواسی و موحیطی ده اولموشدور. ایلک شعرلرینی ۵۰-جی ایللرده شرقین عنعنوی مؤوضوعلاری ایله باشلامیشدی؛ غزللرینده محبت و طبیعت گؤزلیکلری ترنوم اولونور. ۱۶ یاشلی اوغلونون اولوموندن سونرا ناتوان بدبین روحلو شعرلر یازمیشدی. شعردن باشقا او رساملیق و ال ایشلرینه ده مشغول اولورموش. یارادیجیلیقلا برابر خان قیزی نین ایجتیماعی و ایداره ائتمه فعالیتینی قئید ائتمک اولار. تصادوفی دئییل کی، قوهوملار آراسیندا خورشیدبانویا "دور" یئکتنا، یعنی، تک اینجی - خانلیغین یئگانه واریشی دئیرمیشلر.

گنج شاعیره شوشانین بیر عیده شاعیره لری نین ایسته دیگینه گوره اورادا «مجلس - اونس» ادبی مجلسی تشکیل ائدیر. بو مجلسین رهبرلیگی و اونون بوءتون خرجینی خورشیدبانو اؤز اءزربانه گؤتورموشدو. میر محسن نواب قاراباغی نین رهبرلیگی ایله «مجلس - فراموشان» آدلی داها بیر پوئتیک مجلس ده فعالیت گؤستیردی. محض بو زمان خورشید بانو (شاعیره اؤز ننه سینین آدینی داشییردی) «ناتوان» تخلصونو اؤزونه گؤتورموشدو.

ناتوانین پوئزیسی آذربایجان خواننده لرینی ده روحلاندریر. بؤیوک صنعتکاریمیز سئید شوشینسکی نین ناتوان حاقیندا خاطیره سینده قئید اولونور کی، او شاعیره نین غزللرینی سگاه اوءستونده اوخویارمیش (نظامی آدینا آذربایجان ادبیاتی موزئی نین فوندو) و اوندان بری دئمک اولار کی بو گوءنه کیمی تانیمیش آذربایجان خواننده لری شاعیره نین غزللرینی اوخویوب ایلهام آلیرلار.

خورشیدبانو ناتوان ۱۸۹۷-جی ایل ۱ اکتیابردا وفات ائتمیشدی و آغدامین «عیمارت» قبریستانلیغیندا دفن اولونموشدور. آدینا کوءچه، کلوب، کیتابخانا و مکتب

واردیر. خان قیزی نین ال یازمالاری، شخصی گئییم و اشیا لاری نادیر اکسیونات کیمی آذربایجان آرخیو و موزئیلرینده ساخلانیلیر. باکی دا هئیکلی قویولموشدور.

چاپ اولونان اثرلری:

- سئچیلیمیش اثرلری، تبریز: ۱۹۹۱؛ ۱۱۲ ص.
اثرلری، باکی: لیدر نشریاتی، ۲۰۰۴؛ ۸۷ ص.
اثرلری، باکی: یازیچی، ۱۹۸۴؛ ۱۰۰ ص.
۳۳ غزل، باکی: گنجلیک، ۱۹۸۱؛ ۳۶ ص.
شعرلر، باکی: آذرشر، ۱۹۶۵؛ ۸۰ ص.

حاقیندا اولان ادبیات:

جعفرزاده ع. ناتوان حاقیندا حکایه لر. باکی: آذرشر، ۱۹۶۳، ۶۰ ص.
خورشیدبانو ناتوان، آذربایجان یازیچی لارینین حیاتیندان دقیقه لر. باکی: ۱۹۷۹،
صص ۴۴-۴۸

- محمدوو ب. خورشیدبانو ناتوان. باکی: یازیچی، ۱۹۸۳، ۱۵۸ ص.
ناتوانین شاعیر قوهوملاری. باکی: آذرشر، ۱۹۸۹، ۸۴ ص.
علیئوا ه. ناتوانین تیکمه لری. «قوبوستان». ۱۹۷۰، ن ۱، صص ۴۲-۴۶
افندیئو ای. خورشیدبانو ناتوان. «آذربایجان»، ۱۹۸۵، ن ۱۱، صص ۲۲-۶۵
محمدوو ب. خورشیدبانویا. «اولدوز»، ۱۹۹۵، ن ۱، صص ۳۶

بو مقاله آذربایجانجا ویکی پدیادا خورشیدبانو حاقیندا اولان مقاله نین بیر نئچه بؤلومودور. بو مقاله نی تکمیل اوخوماق اوچون بو سایتا موراجیعه ائده بیلر سنینیز.

۱. سحرگه ناگهان گوردوم دیل - زاریم نیهان آغلار
سیریشک - آل ایله هر دم چکر آه و فغان آغلار
سوال ائتدیم نه باعشدر چیخیب افلاکه افغانین
توکر خون - جیگر چشمین، آخار هر یان روان آغلار؟
کونول هوشیار ایمیش مندن، دئدی: باد - صبادان سور
سراسیمه قالیب حئیران، چکر آه، الامان آغلار
صبادان سوردوم احوالی کی، ائی هر حالدان آگاه
نه واقعدیر، سنی تاری، اولوب دیل ناتوان آغلار
دخی باد - صبا، گوردوم، بسی دیلگیر و نالاندیر
تکلوم یوخ بیان ائتسین، قالیبدر بی زبان، آغلار
توتولموش نیطق گوءفتاری، دئدی: ائی ناتوان خسته
نتجه شرح ائيله بیم حالی کی، جومله اینس و جان آغلار
گزیردیم باغ و صحرانی، پریشان حال ایله گوردوم
دیب باد - خزان سروه قوروموش، باغبان آغلار
زبان سوزدن قالیب خالی، ترخوم ائتدیم احوالی
گوزومه تار اولوب دونیا، دمادم جیسم و جان آغلار
بلی، گر گوءل بوداغینا توخونسا توءند باد - دهر
پریشان اولسا گوءل برگی، ائدر بولبول فغان، آغلار
پوزولدو رؤونق - گوءلشن، داغیلدی زینتی باغین
دوءشوب تاب و طراوتدن، گوءل آغلار، گولسیتان آغلار
دوءشیدی چرخ گردیشدن، اولایدی دهر - دوعن ویران
بشر تاب ائيله مز هرگیز، زمین و آسیمان آغلار

ایلاهی، گورمه سین گوزلر، یامان گووندور بئله گوئلر
آمان وئرمز غم و مؤحتت، هامی پیر و جاوان آغلار
فیراواندیر غمیم، شرحین بیان ائتمک دئییل مومکون
یاز، ائی مستووفی - عالم، مودام اهل - جاهان آغلار
میداد اولسا اگر دریا، قلم اولسا اگر اشجار
باشا یئتمز غمیم شرحی، قلم هر لحظه قان آغلار
تیم رنجور، دیل خسته، دخی بیر غمگوساریم یوخ
کیمه شرح ائيله بیم دردیم، گئدر تاب و توان آغلار
بلی، جوعن کووکب - تالع وبال ائتسه فلک ایچره
نوحوستله قیران ائیلر، اولور گوئن گر یامان آغلار
بو دیوان - قضاوتدیر، موقددر روز - ازلدن
کی، هر دم نوبه نو غملر یئتر، بو ناتوان آغلار
کسیلمیش طاقت و تاییم، باشیمدان عقل محو اولموش
گوزوم اشکی روان ظاهیر، کونول داییم نیهان آغلار
دواسیز درد - بی درمان، قالیب محزون و سرگردان
ارسطو ایله هم لقمان، فلاطون - زمان آغلار
تماماً درد و غملردن فراقین دردی افزوندور
اونونچون ناتوان هر دم اولوب نالان، قان آغلار

۲. بیخیب بو کونلوم ائوین ائيله ییب ویران، گئتمه

یوخومدو تاب و توان فیرقته، جاوان، گئتمه!

فدا اولوم سنه من، سندن آیریلایلم

یقین فراقین ائدر قدیمی کامان، گئتمه

سینله روشن ایدی قلبیم، ائی گوزوم نوری

گومان کی، تنگ اولا جانمیه بو جاہان گتتمہ
بویون بلاسین آلیم، سرو تک بیخیلما، اوغول
دویونجا گورمه میشم، گتتمہ، بیر زامان، گتتمہ
چیخایدی کاش گوزوم، گورمه ییدی ہیجرانین
اولونجه بیل ائدرم ناله و فغان، گتتمہ
صباحه دک اوتوروب چکمیشم جفالارینی
بویوم برابریسن ایندی الآمان گتتمہ
یقین ال جکه جک دوست و آشینالردن
دیوانه تک دوءشه جک چؤلله آنان گتتمہ
سنینله کیم آچیلیب قلیمیم شوکوفه لری
مورووت ائبله، عزیزیم، ائدوءب خزان گتتمہ
ترحوم ائبله منه، درد و مؤحتتیم چوخدور
قویوب بو هیجر بلا ایچره ناتوان، گتتمہ
دی یومما گوزلرینی، قوی گوروم دویونجا باری
گوزومده جاری ائدیب اشک هم روان، گتتمہ

۳. خوؤجسته بولبول-خوش نیطق، خوش زبان گتتمہ
منه ترحوم ائله، قویما ناتوان، گتتمہ
بو گولشن ایچره، گوءلوم نوشوکوفته بیر گوءلسن
سنه هنوز دئیلل مؤسیم- خزان، گتتمہ
من- فلک زده یه رحم قیل، سنی تاری
قاشین کیمی قدیمی ائبله ییب کامان، گتتمہ
سنین بو گوزلرینه گوزلریم اولا قوربان
بیر-ایکی دم منه اول باری همزبان، گتتمہ

یئنی نوموو ائله ین، سرو وش، دایان باری
سیریشکیمی قوی ائدیم پایینه روان، گئتمه
منه کیف گوشه-ی چشم ایله بیر نهان باخدین
تئز اولدورر منی بو مؤحت- نهان گئتمه
دوئشه ایاقدن اول سرو- قامتین، باللا
قیامتی گتیرر باشیمه عیان، گئتمه
بو جیسم- زاریم اوچون محض روحسن، آخیر
توتار قرار مگر، روحسوز روان، گئتمه
ایکی گؤزوم ایشیغی، شاهزاده سیم بریم
منی ده یولداس آیار، قویماناتوان گئتمه

۴. کجرویش دیر بو آسیمان افسوس

بی وفادیر جاهان و جان افسوس

نه یامان داغ ایمیش اوغول دردی

منه اوئز وئردی ایمتحان افسوس

گرز ائوین قویدو ناگهان خالی

اولدو اول مردومون نهان، افسوس

مهرینی کسدی من بلاکشدن

اولدو خاک ایله مهربان، افسوس

ائی گؤزوم نوری، حاصل- جانیم

چکرم سنسیز الامان، افسوس

سرو قدین دوئشوبدو خاک اوئزره

سنه بید اولدو سایه بان، افسوس

سنی لب تشنه یاد ائدنده اولور

گۆز یاشیم جوی تک روان، افسوس
عیزت و جاه و دؤولت ایچره سنی
گۆرمه دیم بیرجه کامران، افسوس
آریزو و هوس خجیل سندن
اولمادین هیچ شادمان، افسوس
سنی آغوشه چکدی خاک - سیاه
اشکدن باغیریم اولدو قان، افسوس
ایتیریپ بو شوکوفته غونچه سینی
قالدی سرگشته ناتوان افسوس

۵. منه بدتردی دوزخدن، عزیزیم، گولسیتان سنسیز
اودور هر سونبول و سوسن گۆزومده بیر تیکان سنسیز
وفاسیز دهر - دون ایچره اگر شکر غدام اولسا
اولور زهر - هلاھیل، طوطی - شیرین زبان سنسیز
سبب نولدو کی، مندن مهر کسدین، مهربان بولبول
اولوب قومری کیمی کو - کو یئنه ویرد - زبان سنسیز
خوش اول گوئلر کی، وصلیندن ائدردیم کام - دیل حاصل
اولونجا موبتلا هیجره، چیخایدی کاش جان سنسیز
ایف تک سرو قدین، جان ایچینده گتدی، غمخواریم
نئجه آرام توتسون، بیلزم، جیسم ایچره جان سنسیز؟
چیخار صوءبح و مسا افلاکه دود - شوعله - ی آھیم
زبان - حالیمه گیریان اولور کروبیان، سنسیز
نظر قیل، غونچه - ی لاله میثالی بیر - بیرى اوءستن

چكىلمىش سىنە مە، گۆر كىم، نىجە داغ- نەھان سىسىز

۶. كىچىدى مۇسىم- گۈل، گىتىدى نوبىھار، افسوس
قالىدى بولبول- بىچارە خار و زار افسوس
رىياض- عىز و شرافتدە بىر گۈل آچمىشىدى
قوپاردى اول گۈلو گولچىن- روزىگار افسوس
او گۈل كى، غىبطە اندردى اونا بەشىت- چمن
توتوبدو ايندى يئر آلتىندا او، قرار، افسوس
او گۈل بدن كى، اىيك كۆنىك اينجىدردى اونو
اولوبدور ايندى او، تورپاقلا خاكىسار افسوس
سن آلاھ، ائى قارا تورپاق، اونو عزيز ساخلا
اودور منىم گۆزومون نورو، ائى مزار، افسوس
او تازا آى ھلە بدر اولمامىش تامام و كامال
باتىردى اول آىى بو چرخ- روزىگار، افسوس
او پاك اولان اوجا گۆيلردە بوەرج- خورشىددن
پارىلدادى اوجا بىر اولدوز، اولدو تار، افسوس

۷. يانار جانىم، اوغول، داىم سىنن نار- فراقىندا
نىجە پروانە لىر ھىر دم يانار شمعىن آياغىندا
گۈل- روىون ھواسىلە چىخار افلاكە افغانىم
اولور بولبول نواسى گۈل فراق و اىشتياقىندا
سىنن وصىلن خىالىلە گۆزو كۆنلوم گزر داىم
كى، چون مجنون- سرگىشتە، گزر لىلا سوراغىندا
نەھال- قامتىن ذىكرى منىم وىرد- زبانىمدىر

دمادم ناله-ی قومری اولور سروین بوداغیندا
او شیرین لب لرین شوقو گوئنو-گوئندن اولور افزون
اگر فرهاد تک یوءز ایل دولانسام هیجر داغیندا
حریصم بس کی، اول شیرین زبانین ذیکرینه هر دم
اولور خوش نیطقلی طوطی، شکر اولسا دماغیندا
سنین هیجرین اودو، عباس، دخی، چیخماز کی، جانیمدان
سمندر تک یانار داییم آنان نار- فراقیندا
اوچوب شهباز تک کونلوم، گزردی وصل باغیندا
پر و بالینی سیندیردی فلک، بو پیر چاغیندا
گوزومده تاردیر دؤران، مه و خورشید- نور افشان
محاق ایچره اولوب پونهان، ساناسان چرخ طاغیندا
سیریشکیم بیرله کیم، خالی دئییلدیر قامتین گوزدن
نه تئز دوءشدو طراوتدن او سروین سو قیراغیندا
نولاییدی گور اولایدیم، گورمه بیدیم گول کیمی جیسمین
قالیبدر تیره خاک ایچره، مزارین گوئن قاباغیندا
کونولده حسرتیم قالدی، مزارین حیف کیم، بیر دم
سنی تا گورمه دیم خورم، اوغول، داماد اوتاغیندا
نه دندیر اینتیظار ایله، او شهلا گوز باخار حییران
گوزوم اول گوزلره قوربان، باخار آهو سایاغیندا
همیشه زار و دیل محزون، توکر گوزدن سیریشک- خون
پریشان حال ایله داییم، غم و محنت بوجاغیندا
غم- هیجران ائدیب طوغیان، قالیبدر ناتوان سوزان
روان اشک- بصر هر یان اولان گوزلر بولاغیندا

۸. اوزون عشق آتشینه وورماغا ديلشاد پروانه
بلی بیر دفعه یانماقدان اولور آزاد پروانه
گورور مجلسلر ایچره شمعی هر شب یار اغیاره
اونونچون یانماغین طرحین قیلیر بونیاد پروانه
سنه، ائی شمع، توهمتلر قیلیر معشوقلر ایچره
اگرچی خرمن - عومرون قیلیر بر باد پروانه
دئمه معشوقه بی پروادی، شمعه کیم ملامتدن
وترب جان سوء بحه دک اولدو وفادن شاد پروانه
بیلیب شمعین وفاسین جیسم و جانین آتسه یاخدی
غم - هیجرین دم - وصلتده اتدی یاد پروانه
جفا - ی هیجردن جانه یئتیب شوق - ووصال ایچره
یانیب شمعین اودونا ائتمه دی فریاد پروانه
یانار چوئن ناتوان خسته، مودام اول آتش - غمدن
صبور اول، ائيله عادت شیوه - ی اوستاد، پروانه

۹. نه دندیر سنده ایلنمز گوئل - دوران خودا حافیظ
منه هم گلدی گتتمک نوبتی، یاران، خودا حافیظ
جاهاندا اولمادی بیر ده گوریدیم ماه روخسارین
نه قدری جهد قیلدیم، اولمادی ایمکان، خودا حافیظ
نئچین سن ترک - مهر ائتدین، وفادن ال چکرلرمی؟
مگر عهدی وفا ائتمز مه - خوبان، خودا حافیظ
رقیبیلر قویمادی یئتسین الیم بیر دامن - وصله
خیاليله کتچیردیم عومرومو نالان، خودا حافیظ
نه صبر و طاقتم قالدی، نه عقل و هوش بالمره

اونونچون چشم-پورخونوم اولور گيريان، خودا حافيظ
او گوئن کيم محشر-کوبرا اولور، وهم ائت او گوئندن کيم
توتوب درمانيني ديلدن چکيم افغان، خودا حافيظ
اوعزوب ال ناتوان جاندان کی، تا او مید- وصل ائتمز
ديلی غمگين، جيگر پورخون، اولوب سوزان، خودا حافيظ

۱۰. قوبودور اينتظاريندا، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
هميشه آه و زاريندا، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
اوعزولدم کاروانيمدان، ال اوعزدم خانيمانيمدان
فلک اينجير فغانيمدان، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
گنديدير قافيله سالار، اولوبدور گوزلريم خونبار
نه بير يار و نه بير غمخوار، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
کونولده آه و زاريم وار، نه صبر و نه قراريم وار
دئمز بير ديلفيگاريم وار، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
او زوئلغو نرگيس- مسته، کونول چوخداندي پابسته
مني هيجران ائديب خسته، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
سر- کويين گزن کونلوم گوئل- رويين سئور کونلوم
ووصالين چوخ ديلر کونلوم، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
آليدير جانيمي هيجران، اولوبدور گوزلريم گيريان
او مهوش، نازنين جانان، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
منه هيجران مشقتدير، فراقين دردي مؤحتدير
نيگاريم خيلى مودتدير، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
عزيزيم، گوز ياشيم قاندير، ايشيم فرياد و افغاندير
او ياريم هاردا مهماندير، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟

يانار جانيم فراقيندان، توتار كؤنلوم سوراغيندان
كى چيخسين يار اوتاغيندان، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
اليمده ايختياريم يوخ، گئديب، صبر و قراريم يوخ
يانيمدا گوءل عوذاريم يوخ، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
صبا اول مه ليقا ديلبر، آليدير جانيمي يئكسر
كؤنول آنجاق اونو ايستر، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
يئتيدوعر عرش اوئه داديم، توتوب دونياني فرياديم
منيم اول سرو- آزاديم، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟
قاليدير ناتوان نالان، گئجه-گوءندوز اولور گيريان
اونون يوخ دردينه درمان، نئچين گلمز، نئچين گلمز؟

۱۱. او موژگان- سيه نوکين خدنگ- ياره بنزتديم
خطادير چشم- مستين آهو-ي تاتاره بنزتديم
گؤزوم مردوملري سرمست اولوب تؤكمک ديلر قاني
دوعزوبدور هر طرف پئيگان عجب خونخواره بنزتديم
چکيلميش گوشه يه بولبول، فغان و ناله لر ائيلر
دوعشن گوءل اوئسته دامه عندليب- زاره بنزتديم
توتوب کج گردنين هر لحظه اولموش محو- نظاره
يار آردينجا باخان بير عاشيق- نالانه بنزتديم
گؤروب طرف- بيناگوشوندا جين-جين زوءلف- ميشکينين
او گنج- شايمان اوئسته ياتان شاهماره بنزتديم
دئر ايدين کيم، نه دندير قيس اولوب ديوانه-ي عالم؟
جونون سرريشته سي اول طوره-ي طراره بنزتديم
جفا-ي دهردن گؤردوم ائدردي شکوه بير موضطر

سسیندن ناتوان - بی دیل و افکاره بنزتدیم

۱۲. دیلبر، درد - دیلیمدن بئله عونوان ائتدیم
کی غم - هیجرده دیل موءلکونو ویران ائتدیم
مومکون اولماز منه وصلین بیلیرم حشره کیمی
اول سبب مسکنیمی کوه و بیابان ائتدیم
عشق سولطانی منیم قتلیمه فرمان گتیریب
ائتمه دیم ترک - وفا، طاقتی فرمان ائتدیم
سر - کوینده قویوب باشیمی بیر اوف دئمه دیم
سر - صیدق ایله دیل و جانیمی قوربان ائتدیم
یا طبیب آدینی ترک ایله، طبابت ائتمه
یا منیم دردیمی تاپ، گو، نیه طوغیان ائتدیم؟
یوخدو بیر کیمسه مگر دردیمی بیلسین، یا رب
کی من اوز قانیم ایله دردیمه درمان ائتدیم
درد - هیجرینده گوزوم یاشی توتوب دونیانی
نوح طوفانی کیمی، گور کی، نه طوفان ائتدیم
ناتوان، ائتمه دی اول سنگدیله ناله م اثر
گئجه - گوئندوز نه قدر ناله و افغان ائتدیم

۱۳. واریمدی سینه ده درد و غم - نیهان، اولورم
فدا اولوم سنه، گل ایله ایمتحان، اولورم
فراقدان گئجه لر یاتمارام صاباحا کیمی
خیال - زوئلفونه باغلی گندییدی جان اولورم
باهار - حوئسنون آرا گور نئجه خزانم من

باھار لالہ سی تک باغریم اولدو قان اولورم
ورق-ورق دیل و جان ہیجرین ایچره اودلاندى
میثال- گنجفه صد پاره اولدو جان اولورم
او خاک- پایینی من آشیانه ائتمیش ایدیم
وطندن آیری دوءشوب ایندی لامکان اولورم
دئدین کی، چک الینی دامنیمدن، ال چکدیم
ترحوم ائیله مه دین آخیر ائی جاوان، اولورم
چکردیم حسرتینی، گورمه دیم خودا حافیظ
اولوبدو ایندی ایشیم ناله و فغان اولورم
فدا او قامتینه کیم، قضا نه خوش چکمیش
کدر بوءکوب بئلیمی، ائیله ییب کامان، اولورم
لود فراقدان توءگنیب تاب و طاقتیم، باللاه
ووصاله یئتمز الیم، زار و ناتوان اولورم

۱۴. اگرچی خوشدو منه، عطری هم صفاسی، گوءلون
جفاسی چوخدو، نه حاصل کی، یوخ وفاسی گوءلون
جفا-ی خاری گوروب کؤچدو باغدن بولبول
گورن کیم اولدو بیر گوءلشنده آشیناسی گوءلون؟
خزانه مئیله ائله دی، آلمادی وفا نظره
یئتیشدی بولبوله چوخ-چوخ غم و جفاسی گوءلون
تؤکر سیریشک عوضینده گوزوم اوزه آل قان
اولوبدو چونکو کونول زار و موبتلاسی گوءلون
یازیلسا نؤقطه به نؤقطه، دئیلسه حرف به حرف
قوتارماز حشره قدر حال و ماجراسی گوءلون

عوذار- آئینه باخدیقجا قان اولور دیلر
ایلاهی، حددن آشیر مؤحنت و بلاسی گولون
خطا یولونا دوعشوب بولبوله جفا قیلدی
خطایا سالدی اوزون عاقیبت خطاسی گولون
جاهاندا ذره قدر اولماز، ائی کونول، خندان
کی خون- بولبول اگر اولماسا غداسی گولون
توتاردی خون- جیگردن اولایدی گر سیراب
گولنش تک هر طرفی، ناتوان، ضیاسی گولون

۱۵. اولموشام دهر- بلا ایچره بو گوعن دیوانه من
وارمادیم مئیخانه یه، سیندیرمادیم پیمانه من
عهدلردن کتچمه دیم، پیمانه لر سیندیرمادیم
لاجرم بی مهلر تک، اولموشام آواره من
ترک- گولزار ائتمیشم، بولبول کیمی من ائی رقیب
عاقیبت بیر گوشه ایچره گلیمیشم افغانه من
عشق روخساریندا بیر دم وصل ایله شاد اولمادیم
هر طرف سئیر ائيله دیم، دوعشودوم عجب هیجرانه من
غم یوءکون چکمکدن، ائی دیل، بیر دم آزاد اولمادیم
هرچی جهد ائتدیم، نه حاصل، یئتمه دیم جانانه من
دوش گوردوم کیم، گلیسن کولبه- ی احزانیم
اول زامان نذر ائيله دیم جان و دیلیم قوربانه من
گورمه بیم دوشواردیر، واللّه، سنی، بیل، ائی رقیب
زولفه باغلی قوی گئدیم، آخیر دوعشوم زیندانه من
دورو دونموش دور دوران ائتمه دی کامیمجا آه!

دوشمنمدير، بيلمزم كيم نتميشم دؤرانه من
وار و يوخومدان قالان آنجاق منيم بير جان ايدى
ناتوان، دخى دئديم: صرف ائيله ييم مهمانه من

۱۶. كؤنول قانين گؤزومدن ناوك - غمزه ن روان ائيلر
مثلدير مردوم ايچره؛ «مست اولان البتّه قان ائيلر»
كؤنول، بيل كيم، او چشمى مست اولوب هئچ بير خطا ائتمز
يقينمدير، اكر، قان ائتميش اولسا، قانه - قان ائيلر
اگر قاش و گوزون خشم ائيله سه، ائى ماه - نو، بير دم
كؤنولده فيتته لر پئيدا اولور، هر دم فغان ائيلر
نيهانى باخماغيندان ايضطيراب - كؤنلوم، افزوندور
نه جادودور كى، هر دم كشف - اسرار - نيهان ائيلر
اوچوب موءرغ - ديليم قوموش سر - زوءلف - يرشانه
بلا سرمنز يلينده گؤر نه غافيل آشان ائيلر
اوعزون دؤرونده زوءلفون كوءفره بنزر، توتמוש ايمانى
حرامى خئيلينى كيم بؤيله گنجه پاسيبان ائيلر؟
صبا زوءلفون نسيمين گر آپارسا وادى - چينه
خؤتن صحراسينى ميشكين ائديب عنبر فشان ائيلر
رقييم گؤرمه سين بير ناشه، يا رب، جام - عيشرتدن
كى، مندن بى سبب اول شوخى مست و سرگيران ائيلر
دئيرلر: درد - عشقين آدم اولدورمز، دوروستدور بو
ولاكين امر ائلر، من كيمى زار و ناتوان ائيلر

۱۷. ائی گوئل - سوسن، سنی بیر ناتوان چکمیش مگر؟
بیر مه - عالی مقامه بندیوان چکمیش مگر؟
بئيله تاریک رنگ ایله گیرمیش او قصره بیلمه ییب
سیلله لر روخسارینه اول باغبان چکمیش مگر؟
چونکی بو گولشنده سرگردان گزنلر چوخدو، چوخ
اول سبیدن پاسیبانلار خوش نیشان چکمیش مگر؟
رنگ و بویندن موزیندیر بوساط - بزم - گوئل
خامه - ی نقاش - قودرت گولسیتان چکمیش مگر؟
بو قدر لوءطف و نزاکت کیم سنین حوءسنونده دیر
لوءطف - طبع ایله سنی اول ناتوان چکمیش مگر؟

۱۸. نه من اولایدیم، ایلاهی، نه ده بو عالم اولاییدی
نه ده بو عالم آرا دیل موقید - غم اولاییدی
نه هیجر آتشینه اودلانیب یاناییدی دلیم
نه عشقین ایچره کؤنول بؤیله شاد خورم اولاییدی
نه سرو قدین اولاییدی، نه حسرت ایله گؤزوم گور
نه روزگار فراقینده قامتیم خم اولاییدی
نه بحر اولاییدی، نه عومان، نه بؤیله گؤز یاشی جاری
نه گوئل اوءزونده، ایلاهی، بو نؤعی شبنم اولاییدی
نه گوئل اولاییدی، نه گوئلزار و گوئلشنین دخی سئیری
نه خار مؤحتتی، بولبول، سنینله مؤحکم اولاییدی
نه جاه اولاییدی، نه زیندان، نه کاریوان گوذری
نه یوسفی بو بلاده گؤرن بیر آدم اولاییدی
نه بزم، اولاییدی، نه بازار - یوسف احوالی

نه رهگوزدرده زليخا غم ايله همدم اولايدي
نه آه اولايدي، نه افسوس، نه پاره-پاره كؤنول
نه ناتوانين، ايلاهي، هواسي درهم اولايدي

۱۹. يئنه يا رب، نه غمگيندير منيم بو شاد اولان كؤنلوم
روموز- عشقندن آگاه اولوب، اوستاد اولان كؤنلوم
گؤروب دور ياري اغياره اولوب دور محو- نظاره
ائديدير سینه سين پاره، منيم آباد اولان كؤنلوم
نيه پئيمانندن كئچدين، نيه زنجيردن قاچدين؟
نه دندير چؤلره دوءشدون، منيم برباد اولان كؤنلوم؟
فراقيندان روز- محشردير، سراسر محنت و غمدير
او زوءلفون كيمي درهمدير، منيم آزاد اولان كؤنلوم
باخين بو ناتوان زاره، گوءن و بختيم كيمي قاره
گزر مجنون تك آواره منيم ناشاد اولان كؤنلوم

۲۰. نه دير مورد، فلک ائتمز ايمتحان تركين؟
گوءل- فوسورده قيلير جؤر- گوءلسيتان تركين
نتجه قرينه كئچيب، چكمزال جفاسيندان
بودور مرامي، قايلا سرو بوسيتان تركين
فراقه دوءشموشم، اولموش مودام ايشيم افغان
مگر گوءل اولمازسا، بولبول ائدر فغان تركين؟
جاهاني ترك ائدرم، جومله دؤلت و وارين
ماحالدير ائله مك بؤيله نوجاوان تركين
چكيب فراق، اولالي درد و غم گيريفتاري

سيريشكىمين، اولومو ائيله مك روان تركين؟
نه اولدو، گنج- روخون ائيله دى نھان گؤزدن
خزينه صاحيبي ائيلرمى پاسييان تركين؟
قديم رسمدى كديم، موءلك- ديل اولور ويران
او دم كى، مملكتين قيلسا خوسروان تركين
نه باغيث اولدو كى، تتر كسدى مندن اونسيت
قرار و صبر و توان ائتىدى ناتوان تركين

۲۱.ھيجرين ائديدى كؤنلومو برباد، آغلارام
چوخلار توتار بو حالما ايراد، آغلارام
كؤنلوم ائوى خرابتر اولدو فراقدن
وصلين بو موءلكو ائتمه دى آباد، آغلارام
دام- فراقده كن، چوخ ايلاه و لابه لر
ائديم، نه سود، ائتمه دى آزاد، آغلارام
نه ھيجر- ياره طاقت و حاليم وفا ائدر
نه وصله چاتمازال، ائدين داد آغلارام
چكديكجه جؤر- ھيجرينى كؤنلوم فرح تاپار
شادام بو امره، بس نيه ناشاد آغلارام؟
گوينده محرم ائتىدى رقيبي، صفا ايله
قهر ايله ائتمه دى منى هم ياد آغلارام
ھيجرينده خوشدور آغلاماق آه و فغان ايله
سس وئرمه سه بو ناله و فرياد، آغلارام
چوئن ناتوان- زار و ضعيفم فراقدن

بو گوئنده يار ائتمه سه ايمداد، آغلارام

۲۲. هيجران ايله كييم، دامن - غم دسترسيمدير
شادم كي، خيالن، گوؤزليم هم نفسيمدير
گوئل آيريسي بير بولبول - بيمار و غمينم
افغان ايله بو گوشه - ي محنت قفسيمدير
جيسيميمده كي بيمار كوئول هاله سي، گويا
بير غمزه ده محمیلدن آسيلميش جرسيمدير
گوؤرمک اوءزونو غايت - ي هر فيکر و خيالم
اويمک آياغين مايه - ي شوؤق و هوسيمدير
خورشیده يتر باشيم اگر، چاکرين اولسام
بو روتبه ايله عالم آرا فخر بسيمدير

۲۳. شور - عشقین باشيما آخيري سوذا گتيرير
بو موشخصدی كي، عشق عاشيقه غوغا گتيرير
تار - زوئلفونديو مني بويله گيريفتار ائله ييب
نه گله باشيما، اول زوئلف - موطلا گتيرير
گوئل اوءزون گوؤرمک اگر مومکون اولايدي بير دم
هر زامان گوؤرمک اونو نور - موجلا گتيرير
قاش و گوؤز، نوک - موژه فيتنه اوءچون جمع اولموش
اوخ آتيب، تيغ چکيب، هر بيری دعوا گتيرير
كوئلومو غارت ائدير ائيله كي، تار - زوئلفون
رومه، سانكي حبشي لشگر - يغما گتيرير
ناقه نين وارمي شووورو بولا عاشيق گويين

اونو مجنونہ طرف جذبہ-ی لیلا گتیریر
یوسفین سانما، دوباره گؤره یعقوب اوءزون
مهر بازارینا گؤر گئتسه، زلیخا گتیریر
یوسفی میصردہ گر آلدی زلیخا نقدہ
نقد- جان، عاشیق اولان، الده موہیا گتیریر
صیدق- قلب ایله نیثار ائمیش ایدين جان تقدین
ناتوان، موژده بو گوئن قتلینہ فرما^۱ گتیریر

۲۴. رقیب توہمتی ائتدی منی جودا ائی دوست
بو ظوءلمو گؤردو روا، گورمه سین صفا، ائی دوست
اگر کی، تیغ چکیب اؤز الینله اؤلدورسن
دئیل منہ بو جفا، بیلمزم جفا، ائی دوست
کناردان باخارام من حقیق حسرتله
بو یاخشی شیوه دئیل، اولما بی وفا ائی دوست
رقیبہ خوشدور همیشه، منی کنار ائتسین
فدا او هیمتینه، اولما سن ریضا، ائی دوست
نه تاب هیجرینه واردیر، نه طاقتیم صبره
بونون علاجی کی، مومکون دئیل مانا، ائی دوست
سین بو حوءسنونه لاییق کی، حئیف، عهدین یوخ
نه قدر سعی ائله دیم، تاپمادیم دوا، ائی دوست
بلی، بو هیجرین ایله من همیشه خوشحالم
گورک کی، تئیله یه جک آخیری قضا ائی دوست
رقیب گورمه سین، آلاہ، ویصال- عیشرتینی

^۱ فرما = فرمان

او سپیدی توخم - فراقی، گوروب روا، ائی دوست
چیغیررام آلاهیمی حال، ناتوان ایله
مگر کی، تتر وئره حق دوشمنه جزا ائی دوست

۲۵. سنینله، ائی بوئت - مهروی، مهریان من ایديم
انیس و مونس ایديم، یار - مهریان من ایديم
جمالینین گولونه نیش - خار تاپمادی ال
کی، حوئسن باغینا پئیوسته باغبان من ایديم
سریر - نازده سن خواب - ناز ائدن گئجه لر
صباحه دک سر - کویینده پاسیپان من ایديم
سبب نه اولدو منی هیجره موبتلا قیلدین؟
نیثار ائدن سر - کویینده جیسم و جان من ایديم
روادی بونجا چکیم درد - فیرقتین، آخیر
ویصال گولنری، ائی دوست، کامران من ایديم
بلا خدنگینه، تئیلیم، منی نیشان قیلدین
رقیب طعنه سینه خاطر - نیشان من ایديم
سلامت اهلی نه بیلسین نه دیر ملامت - عشق؟
ائل ایچره شوهرت - عشق ایله داستان من ایديم
دریغ، یانمادی یار، گورمه دی فراق اودونو
تئچوئن گومان ائله مز عشقده یانان من ایديم
همیشه وصلین ایله شاد و خورم اولموشدوم
بو هیجر اودونا یانان زار و ناتوان من ایديم

۲۶. نه اولدو بولبوله کیم، قیلدی گولسیتان ترکی
اونوتدو گوئلرینی، ائتدی آشیان ترکی
کیم ایله مونس اولوبدور، کیمه سالیب میلین؟
روامیدیر ائله مک یار- مهربان ترکی؟
کونول کی، خار- جفادن همیشه نالاندر
یارالی دیر، ائله مز ناله و فغان ترکی
چیراغ- رؤشن- بزم- اومید ایکن، یا رب
سبب نه اولدو، او مه ائتدی همزبان ترکی
باخارمی غئیرلره چشمی پیر- کنعانین
اَدرمی عاشیق اولان یوسف- زمان ترکی
سنین فراقینه جانیمدا تاب و طاقت یوخ
تن- فوسورده، عزیزا، اَدرمی جان ترکی؟
جهانی ترک ائله مز کیم کی، عاشیق- جاندر
حیاتدان اوزوب ال، ائله مز جهان ترکی
قرار- جانیم ایدی، کسدی جان توانه سینی
اوزولدو قووت- جان، ائتدی ناتوان ترکی

۲۷. فیریشته طلعت و مه روی و خوش لبقا، گئتمه
جمالی قلبیمه داییم وئرن ضیا، گئتمه
مسیح تک، نفسی مورده نی ائدن احیا
دهانی ایچره اولان چشمه- ی بقا گئتمه
اسیر- دانه اولوب، دام- زوئلفه دوءشدو کونول
او نوع سیلسیله دن کیم اَدر رها، گئتمه
مریض- عشق اولانا نئيله سین طیب- زمان

سوا-ی شهد- لبین یوخدو بیر دوا، گئتمه
کمال- شوقله قوی ائيله ییم خلیل آسا
او خاک- مقدمینه جانیمی فدا، گئتمه
اگر فراقینی گورسم، گورن گوزوم چیخسین
گوزومده خاک- رهین عئین-توتیا، گئتمه
طواف- کویده سعیم نجه اولور حاصل؟
اونا کی، ذیکر- لبین وئرمه سه صفا، گئتمه؟
خزینه گوهری تک اولماسان نهان گوزدن
ووجودنو ائله ییب محض کیمیا، گئتمه
رقیب طعنه سی، هیجران غمی اولور موشگول
بو ناتوانه گوروب اونلاری روا، گئتمه

۲۸. ائی اهل- دیل فنانی قویون باری آغلا سین
اغیاره چونکی یار اولوب یاری، آغلا سین
منع ائتمک عاشیقی، نه روا، آه و زاردان؟
چوخ دردی وار، قویون کی، سیزی تاری آغلا سین
گیزلین خیالی وار کی، بئله آه زار ائدر
اؤز حالینه قویون بو دیل افگاری آغلا سین
بولبول نواسی بی سبب اولماز بو باغده
گوردوکجه، هر زامان، گوئل ایله خاری آغلا سین
هیجران- یار اولدو سبب آغلاما غیما
یا رب، گوروم، همیشه سبب کاری آغلا سین
وورسون ایله باشینا هر شام، تا سحر
یاره غم ایچره اولمادی غمخواری، آغلا سین

شام- فراقده قالببان زار و خسته حال
سالديقجا ياده اول مه- روخساري، آغلاسين
سسلندي ناتوان كي، ارباب- غم تامام
حال- فنايه جمع اولوب ائلجاري آغلاسين

۲۹. بيلن بو درديمي يوخدور، بو حالتده، بو حالتده
توتوبدور كوئلومو محنت بو فيرقتده، بو فيرقتده
ئچوون احواليمي بيلمز او ماه- مهربان، يا رب؟
نه دن هيچ دادیما يئتمز بو مودتده، بو مودتده؟
گنديدير طاقتيم ديزدن، توءكنميش نور هم گوژدن
ئچوون اولفت كسيب بيزدن بو غوربتده، بو غوربتده
دئين يار- وفاداره، او، چوخ اويماسين اغياره
كرم قيلسين من- زاره بو خيفتده، بو خيفتده
آتارام سر و ساماني، داغيدارام بو ویرانی
يولوندا قويموشام جانی بو محتده، بو محتده
اؤزومده اينتظاريم وار، ديليمده ايضطرايم وار
رقيب يار، من اغيار بو غفلتده، بو غفلتده
وطندن آيريليب گتديم، ره- عشق ايچره سئير ائتديم
من هيچرينده جانا يئتديم بو حسرتده، بو حسرتده
منی قويدو فراقيندا، هميشه ايشتياقيندا
حياتين سونگو جاغيندا، بو عوسرتده، بو عوسرتده
دولانديم هيچر داغيندا، آييلديم غم اوتاغيندا
خيال حوءسنون سوراغيندا بو ساعتده، بو ساعتده
خياليم يار ايله گتتميش، ديليم هيچر ايله اودلانميش

جسد هم ناتوان قالمیش بو ذیلتده، بو ذیلتده

۳۰. ائی دوست، یارارمی بویه ایقرار؟

یار اولدوغوم ایدی، اولدوم اغیار

سن غئیرلر ایله اوعنس توتدون

بیلمم نیه یارینی اونوتدون

سن غئیر ایله همزبان و یئکدیل

امّا، منه روزگار موشکیل

بسدير منه وئردیگین بو خیفّت

اغیار آراسیندا، بی مورووت

بیر حملیک ائتدیگین یاماندير

بیر رحم ائله کیم، آمان، آماندير

باخ بیر فلکه، گور ایندی، زینهار

گور کیملر ایله ائدیدير ایقرار؟

افسوس کی، کئچدی روزیگاریم

آهیم سنه چاتماز، ائی نیگاریم

بیگانه لیک ائتمه، آشینایم

درگاهینه کمتیرین گدایم

هر آن کی، منی بو حاله سالمیش

ایندی بئله قیل و قاله سالمیش

گل رحم قیل ایندی، پادشاهیم

افلاکه یئتیشدی دود- آهیم

سن یار ایله ذوقده، صفاده

من بوردا بو جور ایله جفاده

واختیندا سن آشینالیق ائتدین
دؤندون بئله بی وفالیق ائتدین
تقصیر کیمین اولدو پادشاهیم
بیلدیر کی، منه نه دیر گوناھیم؟
بس نئيله سین، ایندی بو دیل - زار؟
گور کیملر ایله چکردیم آزار
سن نازین ایله اول ایندی خورم
اغیار ایله غم چکیم دمادم
سن عئشه ایلش ایندی خوشدیل
من هیجرده، هم ملول و موشکول
اولدور منی، اولسون اللرین وار
صبر ائيله، گوزوم، نه تقصیریم وار
قهر ایله چکردیم آه جانندان
آه چکمه بیر آد بو ناتواندان

۳۱. نه ائو خیالی، نه ده فیکر - آشیانه منه
کی، بسدیر اونس - فراغت میثال - لانه منه
سنی گورنده شادام، گورمه ینده زار اولورام
ویصالین ایله سئویندی، دئمه بهانه منه
اولونجه قلبیمه داغدیر محبتین فیکری
کی، یادیگار کیمی قالسین بو داغ نیشانه منه
بو روزیگاردنه من زار و بی نوا قالدیم
غریبه دیر، وئریر اوعز محنت - زمانه منه
پناهگاهی دی چوخ ناتوان - غمزده نین

ایلاهی، قالسین همیشه بو آسیتانه منه

۳۲. سنی کیمدیر سئون بیجا قرنقیل
سنه من عاشیق - شئیدا قرنقیل
سنی گوئلشن آرا آشوفته گوردوم
یقین بیلدیم توتوب سئودا، قرنقیل
بئله یژمورده حال ایله دوروبسان
دوئشر گوئلر آرا غوغا قرنقیل
دریغا کیم، وفاسیزدیر بو گوئلشن
گئدر بو طلعت - زیبا قرنقیل
اوعزوندن پرده - ی نازین کنار ائت
اونوتما عاشیقی، حاشا، قرنقیل

۳۳. موشکولدور، من کناره دوئشم کو - ی یاردن
دوشواردیر کی، ال اوعزم او گوئل عوداردن
یا رب، نولار کی، یار گله مرگ - عاشیقه
جان غوصّه دن رها اولادیل اینتیظاردن
شاخ - گوئل اوعزره ایلنوب اول شاهمار - گور
امر ایله بیر کی، چک الینی زوئلف - یاردن
هیجر آتشین آرایه دخی سالمائی رقیب
مومکون اولورمو آیریلا پروانه ناردن
حوءسنون خیالی دیر سبب - شوق - خاطیریم
غمزه ندی، قویمایان قورتاریم آه و زاردن
غمدن سوایی غم گوئلنو غمخوار یوخ، کؤنول

شاد اول قضايه، هر نه يئته غمگوساردن
راه- وفاده جان و جاهان وئردى ناتوان
تا حشر اولونجا چكمز الين اعتياردن

۳۴. نه ياخشى مونس ايدى، حئيف، ناگهان گئدى
منى بو مؤحنت آرا قويدو الآمان گئدى
او سرو- نازدان آيرى باخارمى سروه گوزوم
هيلال تك قديمى ائيله دى كامان، گئدى
اونوتدو گوءللرينى، قيلدى خانيمان تركين
نه باخدى يارلره، چكدى ال آمان گئدى
نه اولدو عاريض ايا باغيان بو گوشنده
آچيلمادى بو باهار گوءلر، خزان گئدى
نه تايدى لذت- عيشرت، نه گوردو گولزارى
باهار فصلينده، ياران، بو نوجاوان گئدى
منى بو مؤحنت آرا قويدو دیده سى گيريان
بلا- سى هيجره ساليب، قويدو باغرى قان گئدى
مزارين اوءسته گليب ايلنيم دمادم، اوغول
دئيرميسن كى، نه نوع ايله ناتوان گئدى؟

۳۵. نه گوءلدور كيم غمينده، عؤمردن بيزاردير بولبول
اولوب هر باغيان گولزاره محرم، خاردير بولبول
او گوءل كوئينده از بس كى، فغان و ناله لر چكديم
فغان و ناله مين تأثيرى وار، بيماردير بولبول
وفاسيز آنلايب گوءل عهديني اوندان فغان ائيلر

خزان تاراجینی بیلیمیش، عجب هوشیار دیر بولبول
دریغا کیم، اولوب زاغ و زغن بیغناغی بو گولشن
قالیب آواره، هر دم حسرت - گولزار دیر بولبول
توتوب هر خار الی بیر گولبون - نؤرسته دامانین
کئچیب ایام - عیشرت، غوصّه دن افگار دیر بولبول
پر و بالی شیکسته، ناتوان - زار و دیلخسته
یئتیدیر جانه غمدن، طالب - غمخوار دیر بولبول

۳۶. زمانه سالدی عجب مؤحنت و ملاله منی

او ماهرودن ایراق وئردی غم زواله منی
توئکندی تاب و توان، ائی خودا-ی لم یزلی
یا تئز بو جانیمی آل، یا یئتیر ووصاله منی
سنه نه قدری دئدیم، رحم قیل منه، گئتمه
گل ایندی گؤر کی، فراقین سالیب نه حاله منی

...

روادی تنگه گئیرسین بو آه و ناله منی؟
آلبیدی عقلیمی سردن، قراریمی دیلدن
ائدیبلایه فلک، گؤر نئجه حواله منی
تعجوبیم کی، نئچون رحمه گلمه دین، ظالیم؟
فراق اودونا یاخیب سالمیسان بو حاله منی

۳۷. فراق ایله ایشیمی آه و زار ائدن سن ای دین

بیخان بو قلبیم ائوین، تار و مار ائدن سن ای دین
سنین یولوندا بالالار قبول ائدن من ای دیم

منیم خیلا فیما هیجر ایختیار ائدن سن ایدین
سیریشک - چشمیمی هر کس گؤره بیلر دئردیم
بو سیری عالم آرا آشیکار ائدن سن ایدین
منی بو غم یوء کونو چکمگه روا بیلدین
سالیب ملامته، هم شرمسار ائدن سن ایدین
خزان - هیجر دن آسوده، وصلدن خوشدیل
فضا-ی کؤنلومو رشک - باهار ائدن سن ایدین
غوبار - خاطر - غئیر اولدوغوم، کودورت ایمیش
سالیب آیاغا ووجودوم غوبار ائدن سن ایدین
سبب نه اولدو کی، پئیمان و عهدی سیندیردین
وفا و عهده ازل اعتیبار ائدن سن ایدین
بو غملی کؤنلومو گه شاد ائدن ووصالیندن
غم - فراقله، گاهی فیگار ائدن سن ایدین
گلنده مورغ - دلیم غم چؤلونده پروازه
خدنگ - غمزه ایله هم شیکار ائدن سن ایدین
دمادم آه چکیب یانمیشام فراقینده
منی بو رنج و بلایه دوچار ائدن سن ایدین
توءکندی عؤمر، دریغا، غم - فراقینده
اوءمید - وصله منی اینتیظار ائدن سن ایدین
عزیز - عالم ایدی ناتوان ووصالینله
چکیب مذلت - هیجرانه، خوار ائدن سن ایدین

۳۸. باهار ایامی دیر آچیلدی گوئلر ائی جاوان، سنسیز

تعجوبدور، نه دن دیوانه اولماز ناتوان سنسیز؟

شاماتت ائيله بير دوشمن منه هر دم و هر ساعت
مرض آرتير دمامد واره- واره، هر زامان سنسيز
نه اوئيديم ووصاله، نه فراقه تاب و طاقت هم
گوزومده تيره و تار اولدو، بالله، بو جاهان سنسيز
سن ايلش حور ايله، ائيله همیشه عئيش و عيشرت كيم
دمادم من چكيم، ديلدن ائيديم آه و فغان سنسيز
يئتيشمز باشه، عباس، عؤمروم آخير بير تامام اولسون
كچر هر بير دقيقه ايلدن آرتيق، الآمان سنسيز
بو گوئن عئيد- شريف اولدو، مگر سن بي خبرسنمي؟
گومان ائتمه كي، عيشرت ايچره ايلنسين آنان سنسيز
گوئل- روييندن آيري نئيلرم من گوئلستيان سئيرين
اادر بولبول كيمي ناله بو زار و ناتوان سنسيز

۳۹. فلک رنگينه بنزر بو بنؤشه

توتوب صحرالاری هر سو بنؤشه
تچون گوئلشنلرين تركين قيليبسان
دوءشوبسن چؤلله ديلجو، بنؤشه
بئله قدین بوءكولموش، پيرلر تك
دئيرسن صوءيح و شام «يا هو» بنؤشه
سني شؤق و باهار آشوفته قيلميش
چكر عاشيق اولان قايعو بنؤشه
ديلر عطرين كؤنول باد- صبادان
او زوئلف- يار تك خوشبو بنؤشه

۴۰. هامی چیراغلری رۇشن قیلارلار آخشاملار
ائوی سیلیب-سوءپوروب یئر سالارلار آخشاملار
گئجه قارانلیق اولار، یار- یارین آختاراجاق
کوچه-کوچه دولانیب اوینارلار آخشاملار
رفیق اولان ائیله بیر-بیرین خوداحافیظ
ائوه قوناق گلله، ساخلایارلار آخشاملار
شیکیایت ائیله مه، خورشید، خودایه شوءکر ائیله
غریبی دهرده یالقیز قویارلار آخشاملار

۴۱. بیلین یاران، بو دونیاده هره بیر کار ایلن اوینار
کیمی خانه نیشین اولموش، کیمی بازار ایلن اوینار
کیمی تخت- مورصعه، باشیندا تاج- شاهانه
کیمی زیندان ایچینده ال-آیاغی دار ایلن اوینار
کیمی طالیدی دونیایه، کیمی عاشیقدی عوقبایه
کیمی سازه، کیمی نازه، کیمی تک تار ایلن اوینار
کیمی مجنون سوراغینده، کیمی لیلا فراغینده
کیمی یارین اوهرینده، یاتان شاهمار ایلن اوینار
کیمیسی شاد و خورمدیر، کیمی لئیل و نهار آغلار
فلک ده سرگیران اولموش خورشید- زار ایلن اوینار

۴۲. سالیب منی غم و عشقین بیر اؤزگه حالا، بالام
گؤزونله گؤرمه یه سن، گلمزم خیاله، بالام
تامام خلق ائدر کعبه-ی خودایه سوجود
ایبیدی قیبله-ی قاشین منی شیماله، بالام

سیاه پوش اولوبان دیل قالیدی زوئلفونده
یقین کمینده یاتیب عاریضینده خاله، بالام
شیکایت - غم - هیجرینی بیر به بیر اندرم
یئتیشسه بیر ده الیم دامن - ووصاله، بالام
کؤنولدو چشمه - ی زاریله ناتوانین آخان
اونو جوورون اریدیپ دؤندریب زولاله، بالام

پونهان باخماغیندا گئنه بیر فیتنه میلی وار
هیچ آشینا دگیل بانا بیگانه گؤز لرین^۱

۴۳. ایسا نواب والای سوخندان
یئتیشدی نامه نیز، دیشاد اولدوم
غم و اندوه فیراوان ایدی، امّا
بحمدالله گئنه آزاد اولدوم
سراسر شعرینیز از رو - ی حکمت
قامو مضمونلاری مهر و محبت
مؤحوبّه رحمت و اعدانه ذیلت
بو شیرین لهجه یه مؤعتاد اولدوم
سوزه لطف - خودا اولسون مورا قیب
عطا قیلسین دخی اعلا مراتیب
یته بدخواهه گر اشهاب - صاقیب
خراب اولسام دا گر، آباد اولدوم

^۱ بو بیر بیئت شعر گوتنبرگ سایتیندا، اوستونده کی شعرین سونوندا و اونا یاپیشیقی کلیدیر. امّا فرقلی اولدوغونا
گۆره من اونو آیریدا یازدیم.

غم - ايامدن چوخ ناتوانم
عليلم، ناخوشم، افسورده جانم
بو تعطيلدن اوزومده بدگومانم
مگر كوه - غمه فرهاد اولدوم
اونوتماسن دوعادان ناتواني
عليل و ناخوش و افسورده جاني
جانيندان سوا يوخدور گوماني
اگر ياددان چيخام، بر باد اولدوم¹

¹ نوابين مکتوبونا جاوابدير

دده قورقود كيتابخاناسى تقدیم ائله ييب:

مولّا محمد فضولى دن ۷۰ شعر - بيرينجى بؤلوم

مولّا محمد فضولى دن ۷۰ شعر - ايکينجى بؤلوم

صائب تبریزی دن ۷۰ شعر - بيرينجى بؤلوم

نسيمى دن ۳۵ شعر - بيرينجى بؤلوم

قيامت و آخیرت حياتى - هارون يحيى - چئویرن: کامران آغايئوا

حاجى قارا (سرگودشت - مرد - خسیس) - ميرزه فتحعلی آخوندزاده

سئوگی - سئودا فرضعلیئوا

سارى گلین - ائلچين افندیئو

شامع و پروانه - عزیزه جعفرزاده

بالاجا شاهزاده - آنتوان دوست اقروپرى - چئویرنلر: عزیز گؤزل سوی - ياقوت قربانئوا

دل آرا - جعفر جبارلى

دلى دومرول - دده قورقود كيتابیندان - ساده لشدیرنلر: ف. زینالوو، ص. علی زاده

آذرى دىلى - غضنفر كاظموو

فلسفى فيكىرده اینسان و طبیعت پروبلملری - عادل حسینوو

حیدربابايا سلام و سهندیه - سئید محمد حسین شهریار

ایشغال اولونموش رایونلار - www.kitab.az

جنوبى آذربایجاندا آنا ديلینده اثرلرین چاپ و نشر تاریخی - دوكتور حسن جوادى، ابوالفضل

بهادری

الیفبامیز - رحیم رییس نیا

خورشید بانو ناتوان شعرلری

بیزیم گلن كيتابلاریمیزی گؤزله يین.